

63 helsepersonell mistet autorisasjonen i 2008

Statens helsetilsyn behandlet 224 saker i 2008. Det ble reagert med administrativ reaksjon mot 155 helsepersonell, mot 183 året før. Statens helsetilsyn behandlet 47 færre tilsynssaker i 2008 enn i 2007. I 2008 ble 65 saker avgjort uten reaksjon, mens det i 2007 var 95 saker som ble avgjort uten reaksjon. Det var 63 helsepersonell som mistet autorisasjonen i 2008, mot 70 i 2007.

Grunnlaget for at det blir opprettet tilsynssak er ofte klager fra pasienter og pårørende. I saker som resulterer i tap av autorisasjonen kommer informasjonen ofte fra arbeidsgiver eller påtalemyndigheten. Også informasjon fra media, pasientombud, erstatningssaker og ulike meldinger kan danne grunnlag for tilsynssaker. Når Helsetilsynet i fylket mener at det kan være grunnlag for å reagere mot helsepersonell, blir saken sendt Statens helsetilsyn som har myndighet til å gi formelle reaksjoner. Det kan være å tildele advarsel eller frata helsepersonellet autorisasjonen.

Det var 63 som mistet autorisasjonen som helsepersonell i 2008, mot 70 året før. Bakgrunnen for at autorisasjonen blir kalt tilbake er også i år i de fleste tilfeller misbruk av rusmiddel. At helsepersonell har innledet seksuelle relasjoner til pasienter, har ført til tilbakekall av autorisasjon i fire saker.

Statens helsetilsyn ga 143 reaksjoner mot enkeltpersonell i 2008. Litt under halvparten (77) av reaksjonene ble gitt til leger. 47 leger fikk advarsel og 20 mistet autorisasjonen. Åtte leger mistet retten til å rekvirere legemidler i gruppe A og B. Tre av disse fikk tilbakekalt sin rekvireringsrett i Norge på bakgrunn av melding om tap av rekvireringsretten i et annet nordisk land. En lege fikk begrensning i sin rekvireringsrett.

Tilsammen 37 helsepersonell mistet sin autorisasjon på grunn av rusmiddelmissbruk. Sykepleiere utgjør den største gruppen - 15 av de 37 var sykepleiere. Åtte helsepersonell mistet sin autorisasjon på grunn av atferd, hovedsaklig straffbare handlinger, som ble ansett uforenlig med virksomhet som helsepersonell. Fire helsepersonell mistet autorisasjonen på grunn av seksuell utnytting av pasient, tre på grunn av uforsvarlig virksomhet/grov mangel på faglig innsikt, og seks fordi de på forhånd hadde mistet annen nordisk autorisasjon som lå til grunn for den norske. De resterende autorisasjonstapene skyldtes ulike alvorlige brudd på helsepersonelloven.

Til sammen 11 helsepersonell fikk sin autorisasjon suspendert mens saken var til behandling. Dette gjaldt seks leger, fire sykepleiere, og en tannlege. Statens helsetilsyn traff også vedtak om forlenget suspensjon av en leges autorisasjon. I tillegg suspenderte Statens helsetilsyn en tannleges rett til å rekvirere legemidler i gruppe A og B.

Statens helsetilsyn oversendte 33 klager på vedtak til Statens helsepersonellnemnd i 2008, mot 49 i 2007. Av de oversendte klagen var det 28 klager på vedtak om administrativ reaksjon (herav to suspensjonsvedtak), mens de øvrige fem klagen gjaldt avslag på søknad om ny autorisasjon/lisens. Av de 33 sakene som ble oversendt i 2008 er 26 avgjort. Nemnda stadfestet Statens helsetilsyns vedtak i 23 av disse sakene. To vedtak ble omgjort og ett vedtak ble delvis omgjort. Én klager trakk sin klage på suspensjonsvedtak før den var behandlet i nemnda. Nemnda avgjorde i tillegg ti saker som Statens helsetilsyn hadde oversendt i 2007. Alle disse vedtakene ble stadfestet. Nemnda avviste for øvrig én av klagen fra 2007, og en av klagen trakk sin klage.

Statens helsetilsyn har mottatt melding fra ni helsepersonell om at de gir avkall på autorisasjonen/lisensen. Sju leger har gitt avkall på rekvireringsretten for legemidler i gruppe A og B.

I 2008 mottok Statens helsetilsyn 57 søknader om ny autorisasjon eller begrenset autorisasjon fra helsepersonell som tidligere har mistet autorisasjonen, mot 50 søknader i 2007. Statens helsetilsyn ferdigbehandlet 65 søknader om autorisasjon. 28 søkere fikk avslag på sin søknad om ny autorisasjon, men seks av disse søkerne fikk tilsagn om en begrenset autorisasjon. 23 helsepersonell fikk ny autorisasjon uten begrensninger, mens 14 fikk en begrenset autorisasjon til å utøve virksomhet under bestemte vilkår.

Videre mottok Statens helsetilsyn fire søknader om rett til å rekvirere legemidler i gruppe A og/eller B, fra helsepersonell som tidligere har mistet rekvireringsretten. Statens helsetilsyn behandlet seks søknader om rekvireringsrett i 2008, hvorav fire søknader ble avslått og to søknader innvilget.

I 2008 behandlet Statens helsetilsyn 15 saker mot virksomheter, mot 41 året før. Tolv virksomheter fikk kritikk fra Statens helsetilsyn for utilstrekkelig intern organisering og styring. I tre saker fant vi ikke grunn til å gi kritikk. Det er i de fleste tilfeller Helsetilsynet i fylket som avslutter saker som gjelder svikt ved organisering eller styring av helsetjenesten som tilbys. Tallet på slike saker er derfor relativt lavt i Statens helsetilsyn sett i forhold til det totale antall avsluttede saker.

Statens helsetilsyn samarbeider med politiet i en del saker, blant annet ved å gi råd om det bør iverksettes etterforskning i en sak eller om det er begått et straffbart brudd på helselovgivningen. Statens helsetilsyn har også myndighet til å begjære påtale. Dette ble gjort i sju saker. I fire saker konkluderte Statens helsetilsyn med at det ikke var grunnlag for å begjære påtale mot helsepersonell eller virksomhet. Statens helsetilsyn anmeldte seks helsepersonell til politiet på bakgrunn av mistanke om straffbart forhold. Etter anmodning fra politiet ga Statens helsetilsyn rådgivende uttalelse i én sak.

Statens helsetilsyn benyttet sakkyndige i fem tilsynssaker i 2008. Videre påla Statens helsetilsyn to helsepersonell å underkaste seg sakkyndig medisinsk eller psykologisk undersøkelse.

I 2008 mottok Statens helsetilsyn 292 nye saker til behandling, mot 215 i 2007. Median saksbehandlingstid i 2008 var i overkant av fem måneder. I 2007 var median saksbehandlingstid fem og en halv måneder. Per 31. desember 2008 var 168 tilsynssaker til behandling i Statens helsetilsyn, mot 99 året før.

Tabell 1 - Antall avsluttede tilsynssaker og reaksjoner fordelt på årene 2002 til 2008

	Reaksjon	Ingen reaksjon	Avsluttede saker
2002	103	71	173
2003	125	55	172
2004	148	101	237
2005	168	87	242
2006	184	76	252
2007	181	95	271
2008	155	65	224

Tabell 2 - Reaksjoner fra Statens helsetilsyn mot helsepersonell 2008 ó2007 i parantes

	Advarsel	Tap autorisasjon eller lisens	Tap av rekv.rett	Begrenset autorisasjon eller lisens	Begrenset rekv.rett	Totalt
Lege	47 (54)	20 (22)	8 (5)	1 (0)	1 (0)	77
Tannlege	4 (3)	0 (1)	0 (0)		0	4
Psykolog	1 (3)	1 (2)				2
Sykepleier	7 (6)	21 (28)		0 (3)		28
Hjelpepleier	1 (1)	10 (13)		0		11
Vernepleier	0 (1)	1 (1)		0		1
Jordmor	0 (1)	1 (0)		0		1
Fysioterapeut	1 (5)	1 (0)		0		2
Andre grupper	3 (2) 1 kiropr. + 2 amb.pers.	8 (3) 2 ambpers. 1 apotektek. 1 ergoter. 2 farmas. 1 helsesekr. 1 tannh.sekr		0		11
Uautoriserte	6 (1)					6
Totalt	70 (77)	63 (70)	8 (5)	1 (3)	1 (0)	143

Tabell 3 - Årsak til tilbakekall av autorisasjon fordelt på helsepersonellgruppe ó tall for 2007 i parantes

	Sykepleier	Hjelpepleier	Lege	Andre	Sum
Rus	15 (17)	7 (5)	10 (4)	5 (2)	37 (28)
Sykdom	0 (0)	0 (0)	1 (1)	0 (0)	1 (1)
Seksuell utnyttning av pasient	1 (2)	0 (1)	1 (3)	2 (1)	4 (7)
Atferd	2 (4)	3 (7)	0 (4)	3 (2)	8 (17)
Uforsvarlighet	1 (0)	0 (0)	2 (2)	0 (1)	3 (3)
Ikke innrettet seg etter advarsel	0 (0)	0 (0)	3 (5)	0 (1)	3 (6)
Mistet i utlandet	2 (5)	0 (0)	2 (2)	2 (0)	6 (7)
Annet			1 (1)	0 (0)	1 (1)
Sum	21 (28)	10 (13)	20 (22)	12 (7)	63 (70)

Tabell 4 ó Suspensjon av autorisasjon/lisens 2008 ó tall for 2007 i parantes

	Sykepleier	Lege	Tannlege	Andre	Sum
Susp.aut./lisens	4 (2)	6 (5)	1 (0)	0 (1)	11 (9)

22.1.2009